

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
cu privire la controlul constituționalității
art. 58 alin. (3) din Legea privind sistemul
bugetar și procesul bugetar*

Nr.10 din 15.12.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.6-7/5 din 29.01.1998

* * *

* Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr. 847-XIII din 24 mai 1996, M.O. nr. 19-20 din 27 martie 1997, art. 197.

Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Nicolae OSMOCHESCU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea Ludmilei Zadorojnii, grefier, deputaților în Parlament Valeriu Matei, Alexandru Moșanu și Vasile Nedelciuc, autorii sesizării, ministrului finanțelor Valeriu Chițan, reprezentantul Guvernului, în lipsa reprezentantului Parlamentului, legal citat, conducându-se de prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul cu privire la constituționalitatea art. 58 alin. (3) din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Temei pentru examinarea dosarului, conform art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a servit sesizarea deputaților în Parlament Valeriu Matei, Alexandru Moșanu și Vasile Nedelciuc privind controlul constituționalității art. 58 alin. (3) din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar pe motiv că norma respectivă stabilește că "administrarea bugetului asigurărilor sociale de stat se efectuează de către Ministerul Finanțelor prin intermediul Trezoreriei". Autorii sesizării nu pun la îndoială dreptul unui organ central de specialitate al statului de a administra bugetul asigurărilor sociale de stat, dar consideră că administrarea bugetului respectiv urmează să fie efectuată în comun de către organul de specialitate al statului, sindicate și reprezentanții patronatului. În viziunea autorilor sesizării, aceasta reiese din art. 43 alin. (4) din Constituție, care stipulează că "dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate". În consecință, autorii sesizării deduc că prevederile articolului contestat contravin atât Constituției, cât și Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M.), nr. 144/1976** și 154/1981***, care cer aplicarea procedurilor de asigurare a consultărilor eficiente între reprezentanții Guvernului, ai celor ce angajează și ai muncitorilor asupra problemelor privind activitățile O.I.M.

** Privitoare la consultările tripartite destinate să promoveze aplicarea normelor internaționale ale muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 1976.

*** Privind promovarea negocierilor colective, adoptată la Geneva la 19 iunie 1981.

În legătură cu cele expuse grupul de deputați roagă să fie declarat neconstituțional art. 58 alin. (3) din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Curtea Constituțională, examinînd sesizarea în plen, conform prevederilor art. 23 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

a c o n s t a t a t:

La 24 mai 1996 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.

847-XIII "Privind sistemul bugetar și procesul bugetar". Prin art. 2 din Lege s-a stabilit că bugetul asigurărilor sociale de stat este parte integrantă a bugetului public național. Acesta reproduce parțial prevederile art. 131 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, astfel încât constituționalitatea acestei prevederi din Lege nu poate fi pusă la îndoială.

Potrivit art. 66 lit. h) din Constituție, aprobarea bugetului statului și exercitarea controlului asupra lui este una din atribuțiile de bază ale Parlamentului, care, evident, stabilește, după cum găsește de cuviință, modul de acumulare a veniturilor în buget și de administrare a lor.

Prin art. 43 alin.(4) din Constituție se stabilește că dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate. Autorii sesizării consideră că administrarea bugetului asigurărilor sociale de stat de către organul central de specialitate al statului împreună cu ceilalți doi parteneri ai raporturilor de muncă - patronilor și salariaților - constituie o clauză a contractului colectiv de muncă și urmează să fie garantată de stat în corespundere cu cerințele art. 43 alin. (4) din Constituție și prevederile Convențiilor O.I.M.

Curtea Constituțională a constatat că termenul de negocieri colective, prevăzut de Convenția nr. 154/1981 se aplică tuturor negocierilor, care au loc între o persoană care angajează, un grup de persoane care angajează sau una ori mai multe organizații ale lucrătorilor în vederea:

- a) fixării condițiilor de muncă și angajării; și/sau
- b) reglementării relațiilor între cei ce angajează lucrători; și/sau
- c) reglementării relațiilor între cel ce angajează sau organizațiile lor și una sau mai multe organizații ale lucrătorilor.

Așadar, Convenția respectivă nu prevede în mod expres că administrarea bugetului asigurărilor sociale de stat constituie una din clauzele obligatorii ale contractului colectiv de muncă.

Convenția O.I.M. nr. 144/1976, specificînd în art. 2 că "Orice stat membru al O.I.M., care ratifică prezenta Convenție, se angajează să pună în practică procedurile care asigură consultări eficiente între reprezentanții Guvernului, ai celor ce angajează și ai muncitorilor asupra problemelor privind activitățile O.I.M...", în același articol subliniază că "Natura și forma procedurilor prevăzute în paragraful 1 al prezentului articol vor fi determinate în fiecare țară, conform practicii naționale, după consultarea organizațiilor reprezentative, dacă acestea există, și dacă astfel de proceduri nu au fost încă stabilite".

Deci, prevederile ambelor Convenții, la care se referă autorii sesizării, care au un caracter de recomandare, nu stabilesc în mod expres administrarea tripartită a bugetului asigurărilor sociale de stat drept clauză obligatorie pentru contractul colectiv, lăsînd natura și forma procedurilor de consultări referitoare la negocierile colective la discreția legiuitorului național.

Curtea Constituțională constată de asemenea că, la momentul examinării dosarului, Convențiile respective nu intraseră în vigoare pentru Republica Moldova.

Constituția, prin art. 66 lit. h) și art. 72 alin. (3) lit. j), prevede soluționarea chestiunii abordate de autorii sesizării prin adoptarea sau modificarea legilor organice, ceea ce constituie una din atribuțiile de bază ale Parlamentului.

Prin urmare, soluționarea problemei abordate în sesizarea deputaților în Parlament V. Nedelciuc, V. Matei și A. Moșanu nu ține de competența Curții Constituționale.

Pentru motivele arătate și în corespundere cu art. 60 lit. c) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

D E C I D E :

1. Se sistează procesul privind controlul constituționalității art. 58 alin. (3) din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

2. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și este definitivă.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 15 decembrie 1997.
Nr. 10.